

Handläggare:
Adam Nilsson

Remissyttrande av Trafikverkets utredning om förenklings vid åtgärder på det nationella och regionala vägnätet

Sammanfattning

Trafikverket har på uppdrag av regeringen utrett möjligheten att förenkla planeringsprocessen för åtgärder på det statliga vägnätet. Förslaget innebär att vägplan inte ska krävas för vissa åtgärder på befintlig statlig väg, under förutsättning att åtgärden:

- är av mindre omfattning,
- hanteras inom detaljplan,
- samt att kommunen tillhandahåller den mark som krävs enligt 7 § i väglagen.

Syftet är att minska dubbla processer för vägplan och detaljplan, vilket idag skapar långa ledtider, bristande förutsägbarhet och ineffektiv resursanvändning. Idag finns det förenklings i väglagen som innebär att små och okomplicerade åtgärder (SO-åtgärder) inte anses vara ”byggande av väg” och därmed inte behöver vägplan. Om en åtgärd ska klassas som SO-åtgärd bedöms idag av Trafikverket. För kommunen innebär det att förutsättningarna kan förändras i ett sent skede, ibland efter att detaljplanen är antagen vilket innebär bristande förutsägbarhet och behov av omtag i planprocessen.

Redovisade konsekvenser i utredningen är bland annat kommuner får ett större ansvar för att säkerställa att vägåtgärder som undantas från krav på vägplan ändå blir tillräckligt utredda och prövade inom ramen för detaljplanprocessen. Det innebär att detaljplanerna i många fall blir mer omfattande när det gäller vägens utformning, påverkan på omgivningen och frågor om markåtkomst. Detta kommer stärka kommunala självbestämmandet och enklare samordning i stadsutvecklingen inom ramen för detaljplanarbetet. Å andra sidan ställs det något högre krav på kommunernas detaljplaner. En annan konsekvens rör markåtkomst och finansiering samt osäkerhet kring kriterierna tillämpning, t.ex ”mindre omfattning eller lokal påverkan”

Yttrande

Avesta kommun, genom Tillväxt Avesta, tackar för möjligheten att lämna ett yttrande kring Trafikverkets utredning om förenklings vid åtgärder på det nationella och regionala vägnätet. Kommunen har efter dialog med Region Dalarna och Falu kommun följande synpunkter att lämna:

- Avesta kommun är positiv till ambitionen att förenkla planeringsprocesserna och minska parallella processer mellan detaljplan och vägplan. Förslaget bedöms kunna öka effektiviteten i samhällsbyggnadsprocessen. Kommunen vill samtidigt framhålla att förslaget innebär betydande förändringar i ansvarsfördelning och arbetssätt, vilket ställer krav på förtydliganden och stöd i genomförandet.

- Kommunen delar bedömningen att förslaget innebär att mer arbete flyttas till detaljplaneskedet. Kommunen ser en risk för att planeringsbördan ökar i tidiga skeden, vilket kan leda till ökade kostnader och behov av utökad kompetens. Det finns därför ett tydligt behov av nationellt stöd i form av vägledningar, mallar och utbildningsinsatser.
- Kommunen ser ett behov av att kriterierna för när undantaget kan tillämpas förtydligas, särskilt avseende "lokal påverkan". Kommunen anser att det finns otydligheter när undantaget fokuserar enbart på lokal påverkan. Det bör tydliggöras hur åtgärder med positiv systempåverkan ska hanteras när det till exempel finns lokala åtgärder som snarare ger positiv regional och nationell effekt på transportsystemet.
- Kommunen anser att den regionala nivån behöver ges en tydligare roll i processen. I dagsläget saknas en tydlig beskrivning av regionens ansvar och medverkan, särskilt i relation till regionala länstransportplaner.
- Kommunen efterfrågar tydligare principer för finansiering av åtgärder, särskilt i de fall där nyttan är gemensam för stat, region och kommun. Det bör klargöras i vilka fall finansiering ska ske via kommun, länsplan eller nationell plan, samt hur kostnader ska fördelas när åtgärder har både lokal och övergripande funktion.
- För att förslaget ska vara genomförbart i praktiken krävs tydliga processbeskrivningar, klargjord ansvarsfördelning samt gemensamma arbetssätt. Kommunen efterfrågar standardiserade processer, tydliga beslutspunkter samt nationella mallar för samverkan mellan aktörerna.

Förslag

Samhällsplanerarutskottet föreslår kommunstyrelsen att:

- godkänna föreliggande yttrande,
- överlämna yttrandet till Trafikverket.